

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Медичне право

ОП «ПРАВО»

Шифр за ОП	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Період вивчення		Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
				Рік, коли пропонується вивчення	Семестр		
ВНД-19	Медичне право	Вибіркова навчальна дисципліна	Перший (бакалаврський)	4	7	5	Диференційований залік

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: очна, заочна.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, консультація.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний та інші відповідно до навчальних занять.

Оцінювання: поточне, підсумкове.

Мета викладання навчальної дисципліни: формування у майбутніх правників системи фундаментальних знань і практичних навичок щодо правового регулювання медичної діяльності, забезпечення та захисту прав суб'єктів медичних правовідносин, а також оволодіння механізмами юридичної відповідальності за дефекти надання медичної допомоги в умовах сучасних біоетичних і технологічних викликів.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК03	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК12	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
ЗК14	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК16	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03	Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
------	--

СК07	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК09	Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
СК10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН05	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН06	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН12	Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
ПРН15	Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
ПРН18	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
ПРН22	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування та участь у наукових дискусіях на семінарських заняттях, питання для поточного контролю, тести, питання для підсумкового контролю, оцінювання результатів неформальної освіти в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті; підсумковий контроль у формі диференційованого заліку, що передбачає комплексну перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Предмет, метод та джерела медичного права

Медичне право як комплексна галузь у системі права України: теоретичні засади та генезис. Об'єкт та предмет правового регулювання; методи владних приписів та автономії волі. Джерела медичного права в Україні. Міжнародно-правові акти та практика ЄСПЛ як джерело регулювання медичних відносин. Співвідношення медичного права з іншими галузями права.

Тема 2. Державний механізм управління у сфері охорони здоров'я

Система органів державного управління. Організаційно-правові форми закладів охорони здоров'я та їхній правовий статус. Державний контроль та нагляд за дотриманням ліцензійних умов та стандартів медичної допомоги. Правові засади акредитації та сертифікації в системі охорони здоров'я. Правове регулювання санітарно-епідемічного благополуччя населення.

Тема 3. Правовий статус пацієнтів та його гарантії

Поняття пацієнта як суб'єкта права та система його конституційних прав у сфері медицини. Право на інформацію про стан здоров'я та лікарська таємниця. Інформована згода на медичне втручання: правова природа, форми та процедура отримання. Правові засади вибору лікаря та методу лікування. Судові та позасудові механізми захисту прав пацієнтів.

Тема 4. Правовий статус медичних та фармацевтичних працівників

Професійні права, обов'язки та соціальні гарантії медичного персоналу. Правові вимоги до зайняття медичною і фармацевтичною діяльністю. Допуск до професійної діяльності медичного (фармацевтичного) працівника. Юридичні межі та ризики у медичній діяльності. Медичне самоврядування.

Тема 5. Договірні відносини та фінансове забезпечення у медицині

Договір про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантії. Цивільно-правові договори про надання платних медичних послуг. Медичне страхування. Державно-приватне партнерство в галузі охорони здоров'я. Правовий режим використання благодійної допомоги та грантів у медичних закладах.

Тема 6. Правове регулювання надання спеціальних видів медичної допомоги

Правові аспекти трансплантології: презумпції згоди, донорство та етичні комісії. Юридичний режим допоміжних репродуктивних технологій та сурогатного материнства. Правові основи психіатричної допомоги та примусові заходи медичного характеру. Правові регламенти надання екстреної та паліативної допомоги. Правове регулювання обігу наркотичних засобів та прекурсорів у медичних цілях.

Тема 7. Біоетика, медична генетика та право

Правові засади проведення клінічних випробувань лікарських засобів. Біоетичні стандарти та юридичні обмеження в галузі генної інженерії та клонування. Правовий статус ембріона та правове регулювання абортів і стерилізації. Юридичні проблеми зміни статі та захист прав осіб із гендерною дисфорією. Світовий досвід евтаназії та пасивної допомоги у вмиранні.

Тема 8. Цифровізація медицини та захист персональних даних

Правовий режим функціонування електронної системи охорони здоров'я. Юридичне забезпечення телемедичних технологій та дистанційного консультування. Правовий захист персональних даних пацієнтів у медичних інформаційних системах. Кібербезпека в охороні здоров'я. Правовий статус цифрових медичних записів та електронних рецептів.

Тема 9. Цивільно-правова та адміністративна відповідальність у медицині

Поняття та правова регламентація лікарської помилки та нещасного випадку. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності закладу за шкоду здоров'ю пацієнта. Відшкодування моральної шкоди в медичних правовідносинах (судова практика). Адміністративні делікти у сфері охорони здоров'я. Процесуальні особливості призначення та проведення судово-медичної експертизи.

Тема 10. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері охорони здоров'я

Неналежне виконання професійних обов'язків медичним працівником. Незаконна лікувальна діяльність та порушення прав пацієнта. Відповідальність за порушення встановленого законом порядку трансплантації. Незаконне розголошення лікарської таємниці: кримінально-правовий аспект. Запобігання корупції в медичній сфері.

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою розширення професійних компетентностей.

Рекомендовані платформи:

- Coursera (Законодавство США про охорону здоров'я: <https://www.coursera.org/learn/health-law-fundamentals>; Стенфордський вступ до питань харчування та здоров'я: <https://www.coursera.org/learn/food-and-health>; Законодавство про охорону здоров'я: <https://www.coursera.org/specializations/healthcare-law>);

- edX (Innovating in Health Care: <https://www.edx.org/learn/healthcare/harvard-university-innovating-in-health-care>; Bioethics: The Law, Medicine, and Ethics of Reproductive Technologies and Genetics: <https://www.edx.org/learn/ethics/harvard-university-bioethics-the-law-medicine-and-ethics-of-reproductive-technologies-and-genetics>; Military Healthcare Ethics: <https://www.edx.org/learn/social-science/kings-college-london-military-healthcare-ethics>).

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти. Так само не є обов'язковими саме ці курси та можуть бути пройдені інші тематичні курси, тренінги тощо.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за зверненням здобувача в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

Методи навчання на лекціях: вербальний метод – подається фактичний матеріал, висвітлюються положення нормативно-правових актів тощо (лекція, дискусія, консультація, обговорення тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації, метод демонстрацій та інші); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); інформаційно-пояснювальний метод (надання інформації законодавчого, адміністративного, практичного характеру, статистичної інформації тощо); кейс-метод (обговорення проблеми реалізації норм медичного права, застосування положень законодавства, практика підготовки юридичної документації, судової практики тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій тощо); пошуковий метод.

Методи оцінювання: для поточного контролю у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо; для підсумкового контролю проведення диференційованого заліку (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення завдань, виконання вправ тощо).

Засоби діагностики результатів навчання. Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою. Підсумковий контроль передбачає проведення диференційованого заліку.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль та самостійна робота = 60 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60											Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Рекомендована література:

1. Petrechenko S., Kuryliuk Y., Yuryk O. Legal aspects of medical care and rehabilitation of war veterans in Ukraine. *Pharmacologyonline*. 2021. Vol. 2. pp. 1–8. URL: https://pharmacologyonline.silae.it/files/newsletter/2021/vol2/PhOL_2021_2_NL001_Petrechenko.pdf
2. Khodieieva N., Yasynok M., Kuryliuk Y. et al. Protection of the Right to Information on One's Health – A Non-Jurisdictional Form of Protection. *International Journal of Criminology and Sociology*. 2021. Vol. 10. pp. 630–635. URL: <https://doi.org/10.6000/1929-4409.2021.10.73>
3. Korabel M., Shynkarov Y., Kuryliuk Y. et al. Features of criminal liability of medical workers. *Pharmacologyonline*. 2021. Vol. 3. pp. 36–41. URL: https://pharmacologyonline.silae.it/files/newsletter/2021/vol3/PhOL_2021_3_N003_Korabel.pdf
4. Korabel M., Shynkarov Y., Kuryliuk Y. et al. Criminal liability for causing harm to health during sports. *SPORT TK – Revista EuroAmericana de Ciencias del Deporte*. 2022. Vol. 11 (Supl. 3). Art. 2. URL: <https://doi.org/10.6018/sportk.532901>
5. Kuryliuk Y., Filippov S., Kushnir I. et al. Subjects of the Right to Information One's Health in Private and Public Law. *Systematic Reviews in Pharmacy*. 2020. Vol. 11(10). pp. 827–831. URL: <https://www.sysrevpharm.org/articles/subjects-of-the-right-to-information-on-ones-health-in-private-and-public-law.pdf>
6. Берзіна А.Б. Фармацевтичне право: посібник. Київ: Алерта, 2023. 190 с.
7. Медичне право: підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, М.В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
8. Медичне право: підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, М.В. Менджул. Ужгород: ТОВ «PIK-Y», 2021. 720 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/717bda1a-ea70-42c7-83eb-47c813bf0390/content>
9. Медичне право України: підручник / за заг. ред. С. Стеценка. К.: Правова єдність, 2008. 507 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI-2012/medpravo2008.pdf
10. Терзі О. Концепція адміністративно-правового забезпечення охорони здоров'я: монографія. 2-ге вид., стереотипне. Київ; Одеса: Фенікс, 2022. 368 с.
11. Чеховська І.В. Медичне право України: навч. посіб. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2020. 480 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3FMB_Pravo/Medychne-pravo.-Chekhovska.2020-stranytsy-1-szhatyy.pdf

Викладач: Курилюк Юрій Богданович, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри теорії та історії держави і права.

Гарант освітньої програми:

Козакова Ірина Віталіївна

кандидат юридичних наук, доцент

